

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Cidliny a soudkyň JUDr. Aleny Svátkové a Mgr. Miloslavy Štorkové ve věci

žalobce: **Ladislav K.**, narozený dne xx
toho času ve výkonu trestu odnětí svobody ve Věznici Jiřice
Ruská cesta 404, Jiřice, 289 22 Lysá nad Labem

proti
žalované: **Česká republika – Vězeňská služba České republiky**, IČO: 00212423
sídlem Soudní 1672/1a, 140 67 Praha 4

o zaplacení 96 636 Kč s příslušenstvím, k odvolání žalované proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 4 ze dne 26. února 2020, č. j. 38 C 100/2019 – 170,

takto:

I. Rozsudek soudu I. stupně se v napadeném vyhovujícím výroku o věci samé I a ve výroku III o nákladech řízení **potvrzuje.**

II. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci na náhradě nákladů odvolacího řízení částku 10 560 Kč do patnácti dnů od právní moci rozsudku k rukám advokáta Mgr. Umara Switata.

Shodu s prvopisem potvrzuje Ema Pithardová.

Odůvodnění:

1. Soud prvního stupně napadeným rozsudkem uložil žalované povinnost zaplatit žalobci v třídenní lhůtě částku 96 204 Kč (výrok I), výrokem II žalobu do částky 432 Kč zamítl. Výrokem III uložil žalované povinnost zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení částkou 2 728 Kč rovněž v třídenní lhůtě od právní moci rozsudku. Při svém rozhodování vycházel z toho, že žalobce, který se původně domáhal žalované částky 79 671 Kč, žalobu odůvodnil vykonatelnými pohledávkami za povinnými Petrem K. (nyní P.) a Jindřichem T., kteří byli v rozhodné době ve výkonu trestu ve Věznici Valdice. Na základě usnesení Okresního soudu v Karviné – pobočce v Havířově, byl k uspokojení pohledávky žalobce za povinným K. nařízen výkon rozhodnutí příkázáním peněžité pohledávky povinného za Vězeňskou službou ČR – Věznice Valdice. U povinného Jindřicha T. byl k uspokojení pohledávky žalobce nařízen výkon rozhodnutí příkázáním peněžité pohledávky povinného rovněž za Vězeňskou službou – Věznici Valdice usnesením Okresního soudu v Pardubicích. Pohledávky žalobce nespádají pod pohledávky vyjmenované v § 25 odst. 4 zák. č. 169/1999 Sb. o výkonu trestu odnětí svobody (dále jen ZVTOS) a jsou v evidenci Vězeňské služby u povinných pohledávkami jedinými. Žalovaná neprováděla řádně srážky na pohledávky žalobce z každoměsíčního zasílání důchodů, případně byly prováděny srážky v nižší výši. Měla však k uspokojení pohledávek žalobce použít celou jednu polovinu došlých částek. Poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 12. 2017, č. j. 6 As 317/2017 – 38, usnesení Městského soudu v Praze ze dne 30. 7. 2019, č. j. 8 A 49/2019 – 15, a Nález Ústavního soudu ze dne 6. 4. 2017, sp. zn. IV ÚS 1351/16. Podle těchto rozhodnutí žalované nepřísluší zkoumat, z jakého zdroje pocházejí peněžní prostředky zasílané osobě ve výkonu trestu odnětí svobody do věznice. K povinnému K. uvedl, že za dobu od května do září 2017 mu bylo sraženo 2 938 Kč, bylo mu tak sraženo pouze 1 437 Kč a došlo ke zkrácení uspokojení žalobce o 7 505 Kč (5 x 1 501 Kč). Od října 2017 žalovaná výkon rozhodnutí z prostředků K. neprováděla vůbec, za říjen až prosinec 2017 tak zkrátila uspokojení žalobce o 8 814 Kč (3 x 2 938 Kč) a za rok 2018 o 36 852 Kč (12 x 3 071 Kč). Povinnému T. měla žalovaná od května 2017 provádět srážky ve výši 2 180 Kč, neprováděním zkrátila uspokojení žalobce o 17 440 Kč (8 x 2 180 Kč) a za rok 2018 do 15. 5. 2018, kdy byl povinný přemístěn do jiné věznice, měla provádět srážky ve výši 2 265 Kč, zkrátila tak uspokojení žalobce o 9 060 Kč (4 x 2 265 Kč). Později žalobce žalobu rozšířil o 23 205 Kč, představujících částku 7 x 3 315 Kč z důvodu neprovedených srážek z příjmů povinného K., zaslaných na jeho účet do věznice za období od ledna do července 2019. Výše invalidního důchodu činila 6 830 Kč, proto měla být podle žalobce strhávána částka 3 315 Kč měsíčně, sestávající z poloviny, tedy 3 415 Kč, ponížené o kapesné povinného 100 Kč. Soud rozšíření žaloby připustil usnesením ze dne 1. 8. 2019, č. j. 38 C 100/2019 – 82. Dále vzal žalobce žalobu do částky 6 240 Kč zpět a soud v této části řízení zastavil usnesením ze dne 7. 7. 2020, č. j. 38 C 100/2019 – 151. Předmětem řízení tak byla částka 96 636 Kč.
2. Žalovaná namítala, že u povinného K. došlý invalidní důchod rozdělila na dvě poloviny, z poloviny 2 937 Kč, určené k úhradě pohledávek dle § 25 odst. 4 ZVTOS, srazila na úhradu nákladů trestu 1 500 Kč a zbytek 1 437 Kč v měsících květnu až září 2017 zaslala na pohledávku žalobce. S ohledem na nález Ústavního soudu pod sp. zn. IV. ÚS 1351/16 již finanční prostředky na pohledávku žalobce nezasílala. Jednu polovinu invalidního důchodu ponechala za účelem nákupu věcí osobní potřeby, neboť tento druh příjmu zpravidla podléhá exekuci již u plátce, v tomto případě České správy sociálního zabezpečení, a takto by byl exekučně postižen dvakrát.
3. Soud prvního stupně po provedeném dokazování vzal za prokázané, že platebním rozkazem Okresního soudu v Mostě ze dne 27. 1. 2003, č. j. 23 Ro 3003/2002-9, soud uložil žalovanému Tien H. N., aby žalobci zaplatil 240 000 Kč s příslušenstvím, platební rozkaz nabyl právní moci dnem 20. 2. 2003. K uspokojení této pohledávky do částky 232 626 Kč s příslušenstvím Okresní

soud v Karviné – pobočka v Havířově nařídil proti povinnému Petru K. výkon rozhodnutí přikázáním peněžité pohledávky, kterou má povinný za dlužníkem povinného – Vězeňskou službou České republiky, Věznice Valdice. Usnesení o nařízení výkonu rozhodnutí nabylo právní moci dnem 18. 8. 2015. Žalovaná byla o nabytí právní moci usnesení o nařízení výkonu rozhodnutí vyrozuměna dne 20. 10. 2015. Návrh na výkon rozhodnutí byl proti povinnému K. podán na základě smlouvy o převzetí dluhu ze dne 7. 4. 2010. Okresní soud v Pardubicích platebním rozkazem ze dne 24. 10. 2016, č. j. 123 C 41/2016-14, uložil žalovanému Jindřichu T., aby žalobci zaplatil 112 000 Kč s příslušenstvím, platební rozkaz nabytí právní moci dnem 19. 11. 2016. K uspokojení této pohledávky žalobce nařídil Okresní soud v Pardubicích výkon rozhodnutí přikázáním peněžité pohledávky, kterou má povinný za dlužníkem povinného, jímž je Vězeňská služba ČR, Věznice Valdice z důvodu úschovy a správy peněžních prostředků na účtu povinného. Usnesení nabylo právní moci dnem 1. 4. 2017 a žalovaná byla o této skutečnosti vyrozuměna dnem 6. 4. 2017.

4. Na účet pro povinného K. došly v měsících květen až prosinec 2017 vždy částky 5 875 Kč, po celý rok 2018 vždy částka 6 142 Kč, od ledna do března 2019 vždy částka 6 830 Kč a od dubna do července 2019 vždy částka 6 564 Kč, jak plyne z nesporných tvrzení účastníků.
5. Na účet vedený pro povinného T. došla v srpnu 2017 částka 5 010 Kč, v následujících měsících od září do prosince 2017 vždy částka 4 359 Kč, v období od ledna do února 2018 vždy 4 596 Kč, v období od března do dubna 2018 vždy 4 529 Kč. V měsících od května do července 2017 měl odsouzený příjmy ze zaměstnání ve výkonu trestu ve výši 1 547 Kč, 1 196 Kč a 918 Kč. Žalobce neprokázal, že by i v měsících od května do července 2017 došly na jeho účet finanční prostředky. Jednání probíhalo v jeho nepřítomnosti a soud mu proto nemohl poskytnout procesní poučení ve smyslu § 118a odst. 3 zákona č. 99/1963 Sb. – občanského soudního řádu (dále jen o. s. ř.). Na písemnou výzvu v tomto směru žalobce reagoval částečným zpětvzetím žaloby.
6. Z dalších provedených důkazů soud prvního stupně nezjistil žádné rozhodné skutečnosti.
7. Právně soud prvního stupně postupoval dle § 312 a násl. o. s. ř., konkrétně § 314, § 314a odst. 2, § 315. Vycházel z toho, že žalobce se ve smyslu § 315 odst. 1 o. s. ř. po žalované domáhal vyplacení pohledávek povinných K. a T., vykonávajících trest odnětí svobody, z finančních prostředků spravovaných žalovanou. Žalovaná byla povinna finanční prostředky žalobce vyplatit na základě pravomocných usnesení Okresního soudu v Karviné – pobočka v Havířově ohledně povinného K. a Okresního soudu v Pardubicích ohledně povinného T. o nařízení výkonu rozhodnutí poté, co jí byla doručena vyrozumění, že tato usnesení nabytí právní moci a poté, co se pohledávky staly splatnými. Žalovaná je při provádění srážek zároveň vázána zákonem ZVTOS, § 25. Podle odstavce 1 tohoto ustanovení pokud byly odsouzenému do věznice zaslány peníze, převedou se na jeho účet zřízený a vedený věznicí a odsouzený se o tom vyrozumí.
8. Předmětem sporu bylo právní posouzení otázky, jaká část finančních prostředků, přijatých a uložených na účet povinných zřízený a vedený věznicí, může být k uspokojení pohledávky žalobce použita. Oběma skutečnostmi se, byť pro případ daňové exekuce, zabýval Ústavní soud ve svém nálezu ze dne 6. 4. 2017, sp. zn. IV. ÚS 1351/16. Žalovaná se nálezu dovolávala potud, že nelze důchod exekučně postihnout dvakrát, jednou u plátce a podruhé žalovanou. Přehlédla však, že porušení povinnosti zkoumat, zda postihované pohledávky povinného nepocházejí z důchodového pojištění, Ústavní soud v daném případě vytkl správci daně a nikoli žalované. Ve vztahu k ní naopak uvedl, že jí nepřísluší zkoumat, z jakého zdroje pocházejí peněžní prostředky, zaslané osobě ve výkonu trestu odnětí svobody do věznice. Ta je tak povinna při

výkonu trestu odnětí svobody postupovat v souladu se ZVTOS toliko v jeho mezích, sama skutečnost, že vykonatelný exekuční příkaz nezohledňuje specifická ustanovení upravující výkon trestu odnětí svobody, věznicí takové povinnosti nezbavuje. Ústavní soud jí vytkl, že porušila práva povinného na ochranu vlastnictví, prováděla-li srážky z účtu povinného k úhradě pohledávek dle § 25 odst. 4 ZVTOS nad hranici jedné poloviny stanovené uvedeným ustanovením a neumožnila povinnému s prostředky do výše této poloviny disponovat.

9. Na tento nálezný Ústavního soudu navázal rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 12. 2017, č. j. 6 As 317/2017-38, jenž zopakoval závěr, podle něhož zatímco soudní exekutor jako správce daně vykonávající daňové exekuce je odpovědný za dodržování pravidel stanovených pro výkon rozhodnutí, věznicí je zodpovědná za dodržování pravidel ZVTOS. K úpravě § 25 odst. 4 tohoto zákona upřesnil, že je-li pohledávka vymáhaná na základě exekučního titulu, nespadá pod pohledávky dle tohoto ustanovení. Proto lze zbylou polovinu finančních prostředků na účtu vyplatit v souladu s exekučním příkazem. Jinými slovy má-li odsouzený neuhrazené dluhy dle § 25 odst. 4 ZVTOS, potom mu věznicí polovinu finančních prostředků zablokuje k úhradě těchto dluhů, které nelze uspokojovat nad rámec blokované poloviny. Říká-li ovšem toto ustanovení, že odsouzený může k nákupům dle § 23 odst. 1 tohoto zákona a úhradě zdravotních služeb v takovém případě použít pouze polovinu finančních prostředků přijatých na účet, reflektuje tím pouze to, že má-li odsouzený k dispozici nějaké prostředky, zákon jej omezuje v tom, na co je může použít, neznamená to však, že celá tato polovina musí být nutně dostupná a vyčerpaná k uvedeným úhradám. Zdůraznil, že je-li odsouzený ve výkonu trestu odnětí svobody, jsou jeho základní životní potřeby zajišťovány věznicí, aniž by musel disponovat finančními prostředky.
10. Na základě těchto úvah soud prvního stupně uzavřel, že žaloba je v převážné části důvodná, protože pohledávky žalobce za povinnými nebyly pohledávkami dle § 25 odst. 4 ZVTOS, neboť se jednalo o pohledávky ze soukromoprávních vztahů. Proto byla žalovaná povinna provádět srážky z finančních prostředků povinných přijatých na jejich účet až do výše jedné poloviny těchto prostředků.
11. Z prostředků povinného K. proto měly být provedeny srážky za období od května do prosince 2017 – 2 938 Kč, za celý rok 2018 po 3 071 Kč, v období od ledna do března 2019 – 3 315 Kč a od května do července 2019 - 3 282 Kč. Celkem tak mělo být strženo 83 429 Kč, byly však provedeny srážky pouze ve výši 7 185 Kč. Žaloba je tak důvodná do částky 76 244 Kč. Nedůvodná je pouze do částek 4x 33 Kč za měsíce duben až červenec 2019.
12. Z prostředků povinného T. mělo být v srpnu 2017 sraženo 2 505 Kč, žalobce však požadoval pouze 2 180 Kč. Za období od září do prosince 2017 mělo být sraženo po 2 180 Kč, v měsících lednu a únoru 2018 mělo být strženo po 2 298 Kč, žalobce se však domáhal pouze 2x 2 265 Kč. V měsících od března do dubna 2018 mělo být sraženo 2 265 Kč. Žaloba byla nedůvodná ohledně částky 3x 100 Kč za období od května do července 2017, neboť nebyl prokázán příjem finančních prostředků na účet povinného. Byl prokázán pouze jeho příjem ze zaměstnání, pracovní odměna však nebyla výkonem rozhodnutí postižena. Žaloba tak byla důvodná do částky 19 960 Kč.
13. Soud prvního stupně proto žalobě vyhověl do celkových 96 204 Kč, do částky 432 Kč žalobu jako nedůvodnou zamítl.
14. O náhradě nákladů řízení rozhodl dle § 142 odst. 2, § 146 odst. 2 věta první o. s. ř., neboť převážný úspěch ve věci měl žalobce a k částečnému zastavení řízení došlo v důsledku

procesního zavinění žalobce. Ten tak měl úspěch do 94 % předmětu řízení a má proto právo na náhradu nákladů řízení v poměru 88 %. Žalobci vznikly náklady v celkové výši 3 100 Kč, sestávající ze zaplaceného soudního poplatku – 1 000 Kč, sedm paušálních náhrad nezastoupeného účastníka dle § 2 odst. 3 vyhlášky č. 254/2015 Sb. po 300 Kč za sedm učiněných úkonů, jimiž jsou sepsání žaloby, návrh na nařízení předběžného opatření, písemné vyjádření ze dne 30. 7. 2019 včetně rozšíření žaloby, písemná vyjádření ve dnech 7. 8., 20. 9. a 24. 10. 2019 včetně částečného zpětvzetí žaloby ze dne 30. 12. 2019. Žalobci tak náleží částka 2 728 Kč.

15. Proti tomuto rozsudku, podle sdělení žalované v plném rozsahu, ale dle obsahu odvolání pouze proti vyhovujícímu výroku I, podala odvolání žalovaná s návrhem na jeho změnu a zamítnutí žaloby, případně zrušení a vrácení věci soudu prvního stupně zpět k dalšímu řízení. Nejprve rekapitulovala zjištění soudu prvního stupně, sporovala však, jak soud prvního stupně zjištěné skutkové okolnosti právně posoudil. Nesouhlasila s tím, že z nařízení generálního ředitele Vězeňské služby č. 14/2018 podle soudu prvního stupně nebyly prokázány žádné rozhodné skutečnosti. Soud prvního stupně se nezabýval vnitřní úpravou postupu žalované či správou finančních prostředků osob ve výkonu trestu, ale tím, zda žalovaná jako poddlužník žalobce postupovala v souvislosti s nařízeným výkonem rozhodnutí v souladu se zákonem. Vězeňská služba ČR je však povinna při výkonu trestu odnětí svobody postupovat v souladu s ZVTOS a pouze v jeho mezích, tedy i vnitřní úprava musí být v souladu se zákonem. Citovala § 25 odst. 6 tohoto zákona. Nesouhlasila ani s tím, jak soud prvního stupně vyložil § 16 odst. 8 ZVTOS, neboť kdyby druhá polovina finančních prostředků, došlých na účet odsouzených, podléhala exekuci do výše této poloviny, neměli by nárok ani na částku 100 Kč. Provedením exekuce až do výše jedné poloviny finančních prostředků nelze chápat tak, že odsouzený neměl ve smyslu § 16 odst. 8 ZVTOS v daném měsíci jiný příjem nebo finanční prostředky ve výši alespoň 100 Kč, a tudíž by se mu měl poskytnout balíček se základními věcmi osobní potřeby. Je totiž třeba zajistit určitou minimální částku, kterou má mít odsouzený k dispozici za účelem výkonu práv garantovaných § 23 ZVTOS. V opačném případě by došlo k absurdní situaci, neboť odsouzený, kterému jsou sice každý měsíc do věznice doručovány finanční prostředky, by neměl nárok na poskytnutí balíčku dle § 16 odst. 8 tohoto zákona, a byl by tak na tom hůř než odsouzený, jemuž žádné finanční prostředky doručovány nejsou. K závěrům Ústavního soudu, vyjádřeným v nálezu ze dne 6. 4. 2017, sp. zn. IV. ÚS 1351/2017, ve spojení s rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 12. 2017, č. j. 6 As 317/2017-38, uvedl, že Ústavní soud rovněž zmínil, že Vězeňská služba je povinna při výkonu trestu odnětí svobody, tedy v daném případě při provádění exekuce podle vykonatelného exekučního příkazu a rozúčtování finančních prostředků odsouzených, které jsou jim doručeny na účet zřízený a vedený příslušnou věznicí, postupovat v souladu se ZVTOS. Vězeňská služba je tak mimo jiné povinna zajistit dodržování práv, upravených zejména § 18 a § 23 ZVTOS. Odsouzenému je tak garantováno například právo na použití telefonu ke kontaktu s osobou blízkou, náklady spojené s použitím telefonu hradí odsouzený. Rovněž tak má odsouzený právo na nákup potravin a věcí osobní potřeby či věcí pro zájmovou a vzdělávací činnost nebo k realizaci programu zacházení. Nákup se uskutečňuje formou bezhotovostní platby z té části finančních prostředků, s níž může odsouzený volně disponovat. Strhávala-li by Vězeňská služba finanční částky z té poloviny přijatých peněz, kterou má mít odsouzený k dispozici na nákup potravin a osobních věcí až do výše jedné poloviny prostředků, nemůže Vězeňská služba zajistit práva odsouzených dle ZVTOS zejména na nákup potravin a osobních věcí či použití telefonu. Navíc dle postupu soudu prvního stupně by byli zvýhodněni pracující odsouzení. Dle § 6 a § 7 vyhlášky č. 10/2000 Sb. totiž zůstává pracujícímu odsouzenému z odměny určitá procentuální částka jako kapesné a úložné, zatímco nepracujícím odsouzeným, jimž jsou do věznice doručeny finanční prostředky a mají v evidenci jiné vykonatelné pohledávky, by dle názoru soudu prvního stupně nezůstalo nic.
16. K podanému odvolání se vyjádřil žalobce s návrhem na potvrzení rozsudku soudu prvního stupně jako správného. Citoval § 16 odst. 8 ZVTOS ve spojení s § 25 odst. 3 tohoto zákona.

Uvedl, že právo nákupu není neomezené, ale je podmíněno tím, aby měl odsouzený vyšší částku peněz než je předpokládaná cena jízdného do místa bydliště a výše stravného na jeden den v době propuštění. Nemá-li odsouzený požadovanou částku, je právo nákupu zbaven. Právo na použití telefonu není dotčeno a je zachováno i nemajetnému odsouzenému, jemuž je poskytován balíček základních věcí osobní potřeby. Navíc v praxi je umožněno dobíjet kredit tzv. zvenčí. Ke zvýhodnění pracujících odsouzených uvedl, že toto má své opodstatnění.

17. Odvolací soud postupem dle § 212, § 212a o. s. ř. přezkoumal napadený rozsudek soudu prvního stupně dle odvolání žalované, a dospěl k závěru, že odvolání není důvodné.
18. Podle § 25 VTOS o příjmu peněz a nakládání s nimi, odst. 4, neuhradí-li odsouzený rozsudkem stanovenou škodu nebo nemajetkovou újmu způsobenou trestným činem, pro který se nachází ve výkonu trestu, pohledávky spojené s trestním řízením, pohledávky vzniklé v souvislosti s poskytnutím nebo zajištěním zdravotních služeb a úhrady regulačních poplatků a doplatků nad rámec veřejného zdravotního pojištění, soudní a správní poplatky a škodu nebo nemajetkovou újmu, kterou způsobil Vězeňské službě během výkonu trestu, může k úhradě za poskytnuté zdravotní služby nehraně z veřejného zdravotního pojištění a nákupu podle § 23 použít pouze polovinu peněžních prostředků podle odstavce 1 věty první a zbývající část peněžních prostředků může použít jen na úhradu těchto pohledávek; to neplatí pro peníze výslovně zaslané na úhradu nákladů uvedených v odstavci 1 větě třetí. Podle odst. 6 není účet odsouzeného vedený věznicí úročěn a za jeho vedení se nevybírají poplatky. Peníze v cizí měně, které nelze směnit na českou měnu, se uloží ve věznici společně s jinými věcmi odsouzeného. Na účtu musí vždy zůstat částka potřebná k úhradě nákladů spojených s cestou odsouzeného z místa výkonu trestu do místa, kde se bude po propuštění zdržovat.
19. Žalovaná v odvolání zpochybňovala postup soudu prvního stupně. S odkazem na stejnou judikaturu zdůrazňovala rozpor rozsudku soudu prvního stupně s úpravou ZVTOS. Odvolací soud vycházel shodně se soudem prvního stupně zejména z nálezu Ústavního soudu ze dne 6. 4. 2017, sp. zn. IV. US 1351/16, podle něhož *„správce daně je před nařízením daňové exekuce příkazáním jiné peněžité pohledávky dle ustanovení § 191 odst. 1 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu, ve znění pozdějších předpisů) – zde představované pohledávkami stěžovatele za věznicí z titulu účtu zřízeného a vedeného věznicí – povinen zkoumat, zda uvedené pohledávky nejsou představovány příjmy z dávek důchodového pojištění (popřípadě jinými příjmy, jejichž srážky je třeba podříditi režimu daňové exekuce srážkami ze mzdy), na něž je třeba aplikovat ustanovení § 278 o. s. ř. upravující tzv. nezabavitelnou částku“*. Na druhou stranu vězeňská služba není správcem daně, a jak rovněž uvedl Ústavní soud, ke strhávání peněžních prostředků došlých osobě ve výkonu trestu odnětí svobody do věznice (na základě pravomocného a vykonatelného exekučního příkazu), *„vězeňské službě nepřislouží zkoumat, z jakého zdroje pocházejí peněžní prostředky zaslané osobě ve výkonu trestu odnětí svobody do věznice. Taková povinnost stíhá, jak uvedeno výše, správce daně“*.
20. K téže problematice se vyjádřil i Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 20. 12. 2017, č. j. 6 As 317/2017-38 tak, že **„pokud má odsouzený neuhrazené dluhy vyjmenované v § 25 odst. 4 zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody, polovinu finančních prostředků na účtu vedeném věznicí může použít jen na úhradu těchto dluhů. To ovšem neznamená, že druhá polovina prostředků na tomto účtu musí zůstat odsouzenému plně k dispozici. Jestliže má odsouzený další neuhrazené splatné dluhy, které nespadají pod § 25 odst. 4 zákona o výkonu trestu odnětí svobody, a jeho finanční prostředky podléhají exekuci nařízené v souladu se zákonem, lze tyto finanční prostředky exekucí postihnout“**.
21. Rovněž Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 9. 4. 2020, č. j. 7 As 396/2019-23, zabývajícím se úhradou pohledávek ve smyslu § 25 odst. 4 ZVTOS, mimo jiné uvedl, že **„základní životní**

potřeby odsouzeného ve výkonu trestu odnětí svobody jsou zajišťovány ve věznici, odsouzený tedy nemusí být chráněn ponecháním finančních prostředků v rámci nezabavitelné částky k jejich úhradě“.

22. Na základě shora uvedeného soud prvního stupně správně uzavřel, že v dané věci nešlo o pohledávky ve smyslu § 25 odst. 4 ZVTOS, protože šlo o pohledávky mezi fyzickými osobami a tedy soukromoprávního charakteru. Jak v případě povinného K., tak i T. soudy pravomocně nařídily výkon rozhodnutí příkázáním peněžitých pohledávek, které mají povinní za dlužníkem – Vězeňskou službou České republiky, Věznicí Valdice. Bylo proto na žalované, aby postupovala ve smyslu § 312 a násl. o. s. ř. o příkázání jiných peněžitých pohledávek. Žalovaná tak dobrovolně nečinila, či tak činila pouze částečně. Soud prvního stupně na základě shora uvedené judikatury, vztahující se i k tzv. nezabavitelné částce ve smyslu § 278 o. s. ř., dospěl k závěru, že byla povinna z došlých finančních prostředků povinným srážet částky až do výše jedné poloviny těchto prostředků, a odvolací soud s tímto závěrem souhlasí.
23. Žalovaná v odvolání dále nesouhlasila s tím, že soud prvního stupně se nezabýval „vnitřní úpravou postupu žalované při správě finančních prostředků osob ve výkonu trestu“. Odvolací soud se touto otázkou zabýval a dospěl k závěru, že za situace, kdy se shora uvedená judikatura včetně nálezu Ústavního soudu, který je pramenem práva, jednoznačně shodla na výkladu ZVTOS ve vztahu k úpravě výkonu rozhodnutí příkázáním pohledávky, nebylo třeba řízení doplňovat vnitřními normami žalované jako normami nižší právní síly.
24. Podle § 16 odst. 8 ZVTOS odsouzenému, který není zařazen do práce, neodmítl bez závažného důvodu práci a neměl v období jednoho kalendářního měsíce jiný příjem nebo jiné finanční prostředky ve výši alespoň 100 Kč, poskytuje věznice jedenkrát za měsíc balíček, který obsahuje základní věci osobní potřeby.
25. Žalovaná dále poukazovala rozpor rozhodnutí soudu prvního stupně s touto úpravou, neboť odsouzený, jemuž jsou každý měsíc do věznice doručeny finanční prostředky, a zároveň je postižen výkonem rozhodnutí, by neměl nárok na poskytnutí balíčku a byl by na tom teoreticky hůř než ten odsouzený, který žádné finanční prostředky nepobírá. K uvedenému odvolací soud uvádí, že ZVTOS nestanoví, že by se o částku 100 Kč snižovala srážka povinného z došlých finančních prostředků při výkonu rozhodnutí, jak správně uvedl soud prvního stupně. Navíc je úhrada dluhů, tedy i těch nespádajících pod § 25 odst. 4 ZVTOS, v zájmu nejen osob oprávněných, ale i povinných. Obdobné platí i pro § 18 ZVTOS o užívání telefonu odsouzenými a § 23 téhož zákona.
26. Lze proto shrnout, že soud prvního stupně rozhodl zcela v souladu se soudní judikaturou, pro danou věc nejpřiléhavěji vyjádřenou Nejvyšším správním soudem v rozsudku ze dne 20. 12. 2017, č. j. 6 As 317/2017-38 tak, že *„polovinu finančních prostředků na účtu vedeném věznici může použít jen na úhradu těchto dluhů. To ovšem neznamená, že druhá polovina prostředků na tomto účtu musí zůstat odsouzenému plně k dispozici. Jestliže má odsouzený další neuhrazené splatné dluhy, které nespádají pod § 25 odst. 4 zákona o výkonu trestu odnětí svobody, a jeho finanční prostředky podléhají exekuci nařízené v souladu se zákonem, lze tyto finanční prostředky exekucí postihnout“.*
27. Na základě těchto skutečností dospěl odvolací soud k závěru, že napadené rozhodnutí je správné. Protože soud prvního stupně částky, které měly být povinným sraženy, i správně vyčíslil, což žalovaná ani nezpochybňovala, odvolací soud postupem dle § 219 o. s. ř. napadený rozsudek soudu prvního stupně ve výroku I jako správný potvrdil včetně správného akcesorického výroku III o nákladech řízení mezi účastníky. V zamítavém výroku II zůstal rozsudek soudu prvního stupně nedotčen (§ 206 odst. 2 o. s. ř.).

28. O náhradě nákladů odvolacího řízení odvolací soud rozhodl postupem dle § 142 odst. 1 ve spojení s § 224 odst. 1 o. s. ř. dle plného úspěchu žalobce v řízení. Ten byl zastoupen advokátem a soud mu přiznal náhradu ve výši 10 560 Kč, skládající se z odměny advokáta po 4 980 Kč (§ 7 bod 5 vyhl. č. 177/1996 Sb. – advokátního tarifu – dále jen a. t.) za dva úkony právní služby, jimiž jsou převzetí věci dne 1. 6. 2020 (§ 11 odst. 1 písm. a/ a. t.) a účast u jednání odvolacího soudu dne 16. 9. 2020 (§ 11 odst. 1 písm. g/ a. t.) spolu se dvěma paušálními náhradami hotových výdajů dle § 13 odst. 3 a. t. po 300 Kč – 600 Kč. Tuto částku uložil odvolací soud žalované uhradit žalobci ve lhůtě, odpovídající jejím provozním možnostem (§ 160 odst. 1 o. s. ř.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku je přípustné dovolání, jestliže na základě dovolání, podaného do dvou měsíců od doručení rozhodnutí k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím soudu prvního stupně, dospěje dovolací soud k závěru, že napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu, nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena, nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně, anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak.

Praha 16. září 2020

JUDr. Jiří Cidlina v. r.
předseda senátu